

ΕΥΟΣΜΟΝ ΑΝΘΟΣ ΤΗΣ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑΣ II: LEONARD FUCHS

Σαϊντάνης Μ.¹, Μπαλανίκας Γ.², Αγγέλου Μ.³

¹Εργ.Ανατομίας, Ιατρική Σχ. Παν/μίου Αθηνών - Οφθαλμολογική Κλινική, Ιπποκράτειο Γ.Ν.Α

²Α' Πανεπιστημιακή Οφθαλμολογική Κλινική, ΑΧΕΠΑ, Α.Π.Θ

³Α' Οφθαλμολογική Κλινική, Οφθαλμιατρείο Αθηνών

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της παρούσης εργασίας είναι να εγκύψει στην ζωή και το έργο του Leonard (Leonhard ή Leonhart) Fuchs (17 Ιανουαρίου 1501, Wernding, Βαυαρία - 10 Μαΐου 1566, Tübingen, Βυρτέμβεργη), περίφημου Γερμανού βοτανολόγου και ιατρού, ο οποίος δεν πρέπει να συγχέεται με τον Βιεννέζο Ernst Fuchs (1851-1930), το όνομα του οποίου συνδέεται με τη δυστροφία του κερατοειδούς και την ετεροχρωμική ιριτίδα.

ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ

Για την παρούσα μελέτη χρησιμοποιήθηκε κάθε πρόσφορη διαθέσιμη ιατροϊστορική πηγή.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το βοτανολογικό έργο του L. Fuchs De Historia Stirpium (1542) αποτελεί ορόσημο στην εξέλιξη της φυσικής ιστορίας λόγω της οργανωμένης παρουσίασης, της ακρίβειας των σχεδίων και περιγραφών των φυτών και του γλωσσαρίου του. Διαθέτει περίπου 500 ακριβή και λεπτομερή σχέδια φυτών, τα οποία τυπώθηκαν από ξυλογραφίες. Τα σχέδια αυτά είναι η πιο αξιοσημείωτη πρόοδος του βιβλίου σε σχέση με τους προκατόχους του. Το πρώτο και ίσως το πιο σημαντικό καρδιακό φάρμακο είναι η δακτυλιτίδα, την γλυκοσίδη της οποίας περιέγραψε ο Fuchs το 1552.

Η συνεισφορά του L.Fuchs στην οφθαλμολογία έγκειται σε 2 βιβλία και κυρίως σε 1 μεγάλο πίνακα που απαριθμούσε όλες τις τότε γνωστές ασθένειες των ματιών (64 συνολικά). Εκεί περιγράφεται λεπτομερώς η ανατομία του οφθαλμού και τα συμπτώματα των ασθενειών αυτού με παρόμοιο τρόπο με αυτόν του πίνακα. Στον Fuchs χρωστάμε, επίσης, την περιγραφή των κρανιακών νεύρων και των παραλύσεων τους. Άξιοι μνείας, τέλος, είναι ότι ο L.Fuchs υπήρξε καθηγητής της Ιατρικής στο Πανεπιστήμιο του Tübingen επί 31 έτη.

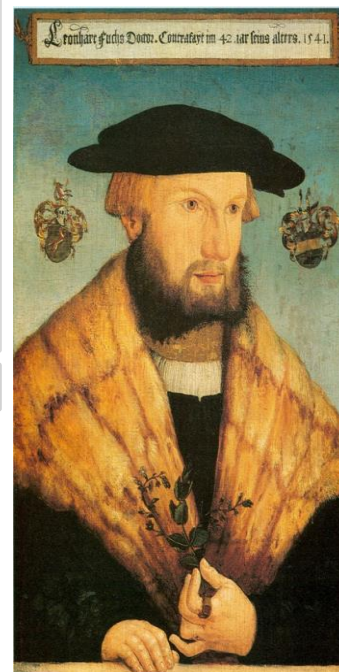
Το φυτό φούζια, με περισσότερα από 100 είδη που ανακαλύφθηκε στην Δομινικανή Δημοκρατία, ονομάστηκε προς τιμήν του. Η ονομασία της χρωστικής φουξίνη προέρχεται, επίσης, από αυτόν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Δύο άντρες στα χρονικά της οφθαλμολογίας είναι γνωστοί ως επιφανείς βοτανικοί και οφθαλμίατροι, ο Leonard Fuchs (1501-1566) και ο Johann Gottfried Zinn (1727-1759), των οποίων τα ονόματα δόθηκαν σε άνθη. Το ενδιαφέρον τους για τα λουλούδια και τα φυτά προέκυψε από το γεγονός ότι η βοτανική αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος του βασικού προγράμματος σπουδών της ιατρικής, δίπλα στην ανατομία και τη φυσιολογία, δεδομένου ότι σχεδόν ολόκληρη η φαρμακοποιία της εποχής συνίστατο από φυτά και τα εκχυλίσματά τους.

Πορτραίτο του Leonard Fuchs από τον Heinrich Filmaurer (c. 1530/40)

[Wikimedia Commons]

Εξώφυλλο του βιβλίου του Leonhart Fuchs, De Historia Stirpium, 1542 (Linda Hall Library)

